

Nr 198.

Ankom till riksdagens kansli den 19 maj 1939 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad propositionen avser anslag under kommunikationsdepartementets verksamhetsområde med undantag för affärsverken.

(4:e avd.)

Under här nedan angivna rubriker behandlar utskottet framlagda förslag rörande förskottsanslag å allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40, i vad avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde med undantag dock för affärsverken.

D r i f t b u d g e t e n.

Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

1:o) **Bidrag till vägarbeten. Bidrag till byggande av broar. Stensättning av vägar.** I propositionen nr 242 med förslag till allmän beredskapsstat för budgetåret 1939/40 (bilaga 5, punkt 1, sid. 60—63) har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga följande förskottsanslag, nämligen till Bidrag till vägarbeten 65,600,000 kronor, till Bidrag till byggande av broar 9,800,000 kronor och till Stensättning av vägar 8,100,000 kronor.

Med skrivelse den 15 november 1938 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* inkommit med uppgifter över arbeten, vilka lämpligen kunna utföras under en eventuellt inträffande ekonomisk depression.

Väg-, bro och stensättningsarbeten hava sammanfattats länsvis å särskilda förteckningar.

Vägarbeten skulle under nästa budgetår kunna utföras för tillhoppa 76,259,517 kronor, vartill skulle i statsbidrag utgå 65,583,400 kronor, broarbeten för 11,669,795 kronor med 9,782,700 kronor i statsbidrag och stensättningsarbeten för 8,165,000 kronor med 8,144,000 kronor i statsbidrag.

Ifrågavarande arbeten kunna, enligt vad styrelsen meddelat, vid forcering i allmänhet utföras under ett år, stensättningsarbeten, som huvudsakligen måste utföras under sommartiden, dock under förutsättning att de igångsättas tillräckligt tidigt på året. Företag, vilka på grund av sin storleksord-

ning icke kunna komma till utförande på ett år, skulle, vad angår väg- och stensättningsarbeten, kunna uppdelas i delföretag. Broarbeten skulle emellertid i allmänhet icke kunna uppdelas på detta sätt.

Departementschefen har, bland annat, framhållit, att väg-, bro- och stensättningsarbeten visat sig särskilt lämpade att bereda sysselsättning åt arbetskraft, som under en depression entledigas inom övriga delar av näringslivet, ävensom att särskilt vad väg- och broarbetena angår behovet av deras utförande gör sig starkt gällande. *Departementschefen* har förutsatt, att arbetena i regel skola utföras i vanlig ordning med statsbidrag av den storlek, som med hänsyn till omständigheterna kan finnas påkallad.

Utskottet, som delar *departementschefens* uppfattning om lämpligheten av att å beredskapsstat uppföra anslag till arbeten av här ifrågakarande beskaffenhet och icke heller funnit anledning till erinran mot vad *departementschefen* anfört om statsbidrag till dylika arbeten, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga följande *förskottsanslag*, nämligen till *Bidrag till vägarbeten* 65,600,000 kronor, till *Bidrag till byggande av broar* 9,800,000 kronor, och till *Stensättning av vägar* 8,100,000 kronor.

2:o) **Hamn- och farledsarbeten.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, sid. 63—65) föreslagit riksdagen att till Hamn- och farledsarbeten å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 6,930,000 kronor.

Med förenämnda skrivelse har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* överlämnat en förteckning över sådana hamn- och farledsarbeten, vilka lämpligen kunna utföras under en eventuellt inträffande ekonomisk depression. Förteckningen upptager 93 företag (fiske- och motorbåtshamnar samt farleder), avsedda att utföras i statlig regi genom väg- och vattenbyggnadsstyrelsens försorg, samt 21 företag (handelshamnar) att utföras i annan ordning. Av den sammanlagda kostnaden för de förra, som uppgår till omkring 12.7 miljoner kronor, ifrågasättas omkring 11.7 miljoner kronor skola bestridas med statsmedel. Då emellertid ej alla utan en avsevärd utvidgning av de arbetsorgan, varöver styrelsen för närvarande disponerar för dylika ändamål, kunna utföras under loppet av ett år, har styrelsen beräknat den sammanlagda kostnaden och förslagsvis däremot svarande statsbidrag för de arbeten i statlig regi, som kunna utföras under budgetåret 1939/40, till 3.5 resp. 3 miljoner kronor.

Departementschefen har anfört följande.

Enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens föreliggande förslag skulle å beredskapsstaten kunna upptagas dels 3 miljoner kronor för utförande i statlig regi av fiske- och motorbåtshamnar samt farleder för en beräknad kostnad av 3.5 miljoner kronor, dels 3.6 miljoner kronor för bidrag till byggan-

de i annan ordning av handelshamnar till en sammanlagd kostnad av 6.2 miljoner kronor, dels ock 0.33 miljon kronor för erforderlig förstärkning av styrelsens för hamn- och farledsarbeten avsedda maskinpark. Sammanlagt skulle alltså å staten upptagas 6.93 miljoner kronor.

Utan att i förevarande sammanhang taga slutlig ståndpunkt till frågan om vilka hamn- och farledsarbeten, som böra komma till utförande med anlåtande av å beredskapsstaten upptagna medel, vill jag föreslå, att för ändamålet å nämnda stat för nästa budgetår upptages ett anslag av 6.93 miljoner kronor.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Hamn- och farledsarbeten* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 6,930,000 kronor.

Byggnadsväsendet.

3:o) **Sprängningsarbeten m. m. vid statens historiska museum i Stockholm.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, sid 65 och 66), som innebär, att medel för sprängnings-, schaktnings- och rivningsarbeten vid statens historiska museum i Stockholm å en väster om museianläggningen belägen del av kvarteret Krubban skulle uppföras å beredskapsstat, får utskottet — under erinran att arbetena äro erforderliga för att nämnda kvartersdel skall kunna nyttiggöras för statens räkning — hemställa,

att riksdagen må till *Sprängningsarbeten m. m. vid statens historiska museum i Stockholm* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 160,000 kronor.

4:o) **Restaureringsarbeten vid Nyköpingshus.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4, sid. 67), som innebär, att behöfliga och önskvärda arbeten såsom uppschaktning av vallgravar, istandsättande av igenstörtade kasematter m. m. skulle igångsättas vid Nyköpingshus under tider av minskad arbetstillgång, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Restaureringsarbeten vid Nyköpingshus* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 100,000 kronor.

5:o) **Restaureringsarbeten vid Vadstena slott.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5, sid. 67 och 68), som innebär, att de gamla vallarna vid Vadstena slott skulle ersättas med betongrum, övertäckta med jord, vilka utrymmen skulle ur säkerhetssynpunkt bliva väl lämpade för förvaring vid krigstillfälle av värdefulla arkivalier och museiföremål m. m., får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Restaureringsarbeten vid Vadstena slott* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 450,000 kronor.

6:o) **Restaurering av Gustaf III:s paviljong i Haga.** Kungl. Maj:t har (punkt 6, sid. 68) föreslagit riksdagen att till Restaurering av Gustaf III:s paviljong i Haga å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 85,000 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 123 därom framställda förslag medgivit, att till restaurering av Gustaf III:s paviljong i Haga må tagas i anspråk ett belopp av högst 40,000 kronor av det å riksdagen för budgetåret 1938/39 uppförda förslagsanslaget till oförutsedda utgifter.

Efter att hava tillstyrkt, att medel ställes till byggnadsstyrelsens disposition för utförande av de med berörda belopp 40,000 kronor avsedda arbetena, har *departementschefen* i förenämnda proposition anfört följande.

Vad angår byggnadsstyrelsens framställning om anvisande av 85,000 kronor avser densamma att bereda medel för en utvidgning av restaureringsarbetena. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår låg till grund för de år 1936 beslutade restaureringsarbetena en av byggnadsstyrelsen uppgjord plan, enligt vilken kostnaderna för arbetena skulle uppgå till 143,600 kronor. På grund av sedermera inträffade prisstegringar kommo kostnaderna emellertid att höjas icke obetydligt. För de i den uppgjorda planen avsedda arbetena hava sålunda hittills anvisats tillhopa 173,500 kronor. Vid framläggandet av förenämnda kostnadsberäkning uttalade emellertid byggnadsstyrelsen, att densamma med hänsyn till arbetenas art och omfattning icke kunde betraktats såsom definitiv, då såväl vid ett fortsatt utarbetande av restaureringsförslaget som vid arbetenas utförande oförutsedda omständigheter kunde inträffa, som kullkastade kostnadsberäkningen.

Den av slottsarkitekten, byggnadsrådet Hjort nu slutförda byggnadshistoriska undersökningen har resulterat i att paviljongens ursprungliga inredning och beskaffenhet kommit att framstå i ett nytt ljus. För att återställa byggnaden i dess historiska skick skulle därför enligt ett i anslutning till undersökningen uppgjort fullständigt restaureringsförslag erfordras, att mera genomgripande och omfattande åtgärder vidtagas än som kunde förutsättas i det ursprungliga preliminära restaureringsförslaget såväl beträffande byggnadens stomme som dess inredning. Förslagets genomförande skulle medföra en kostnadsökning av 85,000 kronor.

Med hänsyn till de icke obetydliga anslag, som redan anvisats för restaureringen av Gustaf III:s paviljong — sammanlagt 173,500 kronor vartill skulle komma av mig i det föregående förordade 40,000 kronor — skulle det givetvis kunna ifrågasättas, huruvida det kan anses tillräckligt motiverat att nedlägga ytterligare kostnader i den omfattning, som byggnadsstyrelsen föreslagit. Då byggnaden onekligen representerar ett ur såväl konst- som kulturhistorisk synpunkt stort värde, anser jag det emellertid vara ett allmänt intresse, att byggnaden återställas i ett värdigt och stiltroget skick. Jag vill därför icke motsätta mig, att de nu förordade arbetena komma till utförande. Emellertid förutsätter jag därvid, att restaureringen skall kunna slutföras inom ramen för den nu angivna kostnadssumman 85,000 kronor. Då arbetena synas mig vara av beskaffenhet att lämpligen böra komma till ut-

förande vid minskad arbetstillgång, torde tidpunkten för de fortsatta arbetenas igångsättande icke böra nu bestämmas utan bliva beroende av utvecklingen å arbetsmarknaden. Vid dylikt förhållande bör icke anslag för ändamålet anvisas å riksstaten för nästa budgetår utan i stället ett förskottsanslag upptagas å beredskapsstaten för budgetåret 1939/40. Hemställan härom torde få göras framdeles i samband med framläggandet av förslag om anslag att upptagas å beredskapsstat.

Utskottet. Under åberopande av vad departementschefen i ovannämnda proposition nr 123 anfört får utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställa,

att riksdagen må, till *Restaurering av Gustaf III:s paviljong i Haga* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 85,000 kronor.

Kapitalbudgeten.

Luffarfsfonden.

7:o) **Byggande och förbättring av flygplatser.** Kungl. Maj:t har (bilaga 12, punkt 35, sid. 159 och 160) föreslagit riksdagen att till Byggande och förbättring av flygplatser å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 5,000,000 kronor.

Ett anslag till utbyggnad av flygplatser är å beredskapsstat för innevarande budgetår upptaget med 5,000,000 kronor.

Med sin förenämnda skrivelse den 15 november 1938 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* inkommit med en förteckning över de arbeten med byggande och förbättring av flygplatser, som ansetts böra upptagas å beredskapsstaten för nästa budgetår. Förteckningen upptager planlagda arbeten för en beräknad kostnad av 13,185,000 kronor. Statsbidrag till dessa arbeten ävensom till under planläggning varande arbeten har beräknats uppgå till 5,000,000 kronor.

Utskottet. Såsom departementschefen framhållit, äro arbeten av nu ifrågavarande slag liksom vägarbeten särskilt väl lämpade att utföras såsom beredskapsarbeten. Utskottet vill tillstyrka, att, i likhet med vad som skedde nästlidet år, å beredskapsstaten för ändamålet upptages ett förskottsanslag med det av Kungl. Maj:t föreslagna beloppet.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till *Byggande och förbättring av flygplatser* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 5,000,000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond.

8:o) **Nybyggnad för riksförsäkringsanstalten.** Kungl. Maj:t har (punkt 36, sid. 161—164) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för riksförsäkringsanstalten å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 1,000,000 kronor.

Genom beslut den 16 september 1938 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att i samråd med riksförsäkringsanstalten verkställa och därefter till Kungl. Maj:t inkomma med utredning rörande frågan om ökade lokaler för anstalten jämte yrkesinspektionen. Sedan den sålunda anbefallda utredningen numera slutförts, har *byggnadsstyrelsen* i skrivelse den 25 februari 1939 framlagt resultatet av densamma.

Departementschefen har i ämnet anfört följande.

Av den lämnade redogörelsen framgår, att den för riksförsäkringsanstalten år 1932 färdigställda byggnaden vid Adolf Fredriks kyrkogata redan är otillräcklig för tillgodoseende av ämbetsverkets lokalbehov. Sålunda hava utrymmen i stor utsträckning måst förhyras för anstaltens verksamhet. Ämbetsverket har anmält sig omedelbart behöva tjugo rum utöver dem, som för tillfället disponeras. Ytterligare fyrtio rum hava beräknats erforderliga för anstalten inom de närmaste åren, därvid endast räknats med en viss sannolik utveckling av anstaltens verksamhet inom ramen av nuvarande arbetsuppgifter. Skulle nya arbetsuppgifter tilldelas anstalten, varom utredningar pågå, kan detta medföra ännu större behov av ökade lokaler. Med hänsyn härtill och då det torde få anses mindre lämpligt att genom förhyrningar tillgodose ämbetsverkets ökade lokalbehov, synes mig ämbetsverkets lokalfråga böra lösas genom att en nybyggnad uppföres, till vilken ämbetsverket i sin helhet förlägges.

Enligt byggnadsstyrelsens nu föreliggande, av riksförsäkringsanstalten i princip godkända förslag skulle å staten tillhörig tomtmark, belägen norr om Valhallavägen mellan Värtavägen och den i annat sammanhang föreslagna nybyggnaden för marinens myndigheter, uppföras en byggnad i fyra våningar med två källarvåningar och inrymmande 275 rum. Inom byggnaden skulle lokaler beredas åt yrkesinspektrisen samt skogs- och flottledsinpektören. På grund av det under kommande år väntade stegrade behovet av lokaler upptager förslaget reservutrymmen med en golvyta av omkring 400 kvadratmeter.

Den sammanlagda kostnaden för ifrågavarande byggnadsföretag har byggnadsstyrelsen beräknat till 3,975,000 kronor, däri inräknade 120,000 kronor för luftskyddsrum och 75,000 kronor för konstnärlig utsmyckning av byggnaden. Byggnadsstyrelsen har föreslagit, att det erforderliga anslaget skulle fördelas på två budgetår, och hemställt, att 1,000,000 kronor måtte anvisas för nästkommande budgetår.

Då en nybyggnad för riksförsäkringsanstalten i enlighet med byggnadsstyrelsens nu framlagda förslag synes på ett ändamålsenligt sätt kunna tillgodose anstaltens lokalbehov för en längre tid framåt och de i anslutning till förslaget uppgjorda ritningarna i stort sett icke givit mig anledning till erinran lika litet som kostnadsberäkningen för företaget, vill jag tillstyrka, att förslaget kommer till utförande. Emellertid vill jag beträffande frågan om anordnande av luftskyddsrum meddela, att jag med hänsyn till det stora behov av skyddsrum, som förefinnes i olika delar av landet, och vars till-

godoseende skulle draga stora kostnader, har för avsikt att låta verkställa utredning rörande omfattningen av detta behov samt om de olika behovens angelägenhetsgrad inbördes. Först då denna utredning föreligger, torde ställning böra tagas till frågan om anordnande av skyddsrum i nu ifrågasvarande byggnadsföretag. I anslaget till detsamma torde emellertid böra inräknas det av byggnadsstyrelsen beräknade beloppet för skyddsrum. Vad jag här anfört äger tillämpning jämväl å de byggnadsföretag, vilka jag i det följande kommer att föreslå till utförande och vilka förutsatts skola förses med luftskyddsrum.

Sedan den nu ifrågasvarande byggnaden uppförts och tagits i anspråk, blir den av anstalten nu disponerade fastigheten ledig för andra ändamål, varigenom staten skulle i motsvarande mån kunna nedbringa sin förhyrning av lokaler. I detta hänseende skall byggnadsstyrelsen senare inkomma med förslag.

Då det synes önskvärt att till tider med minskad arbetstillgång uppskjuta arbetsföretag, där så utan allt för stora olägenheter kan ske, torde beslut om tidpunkten för utförande av förevarande byggnadsföretag icke nu böra fattas utan torde därmed böra anstå i avvaktan på utvecklingen å arbetsmarknaden. För att arbetet skall kunna igångsättas under budgetåret 1939/40, om så skulle befinnas lämpligt, torde emellertid det av byggnadsstyrelsen för nämnda budgetår äskade beloppet å 1,000,000 kronor böra upptagas såsom förskottsanslag å beredskapsstaten för samma budgetår.

Utskottet.

Av utredningen framgår, att för riksförsäkringsanstaltens del under närmaste åren föreligger ett behov av betydligt utökade lokaler. Efter uppförd nybyggnad skulle enligt vad departementschefen anfört den nu av anstalten disponerade fastigheten vid Adolf Fredriks kyrka kunna lämpligen disponeras för att minska statens förhyrning av lokaler här i Stockholm.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må till *Nybyggnad för riksförsäkringsanstalten* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 1,000,000 kronor.

9:o) **Nybyggnad för pensionsstyrelsen.** Kungl. Maj:t har (punkt 37, sid. 164—168) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för pensionsstyrelsen å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 1,000,000 kronor.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 30 juli 1937 uppdragit åt byggnadsstyrelsen att i samråd med pensionsstyrelsen verkställa utredning rörande de åtgärder, som borde vidtagas för tillgodoseende av det ökade lokalbehov för pensionsstyrelsen, som uppkommit genom överflyttandet jämlikt 1937 års riksdags beslut av socialstyrelsens sjukkassebyrå till pensionsstyrelsen samt genom en av vissa författningsändringar föranledd ökning av arbetsuppgifterna för pensionsstyrelsen.

I skrivelse den 25 februari 1939 har *byggnadsstyrelsen* meddelat, att den anbefallda utredningen nu slutförts och hemställt om anvisande av ett begynnelseanslag å 1,000,000 kronor för uppförande av en nybyggnad för pensionsstyrelsen.

Departementschefen har i ämnet anfört följande.

Enligt beslut av statsmakterna år 1937 har socialstyrelsens sjukkassebyrå numera överflyttats till pensionsstyrelsen, varjämte ökade arbetsuppgifter även i vissa andra hänseenden pålagts styrelsen. På grund härav och då styrelsens lokaler redan tidigare varit knappa och därjämte genom såväl sin förläggning till olika byggnader som sin omoderna beskaffenhet äro mindre ändamålsenliga, föreligger för närvarande ett påtagligt behov av ökade och rationellt ordnade lokaler för pensionsstyrelsen. I likhet med byggnadsstyrelsen och pensionsstyrelsen finner jag den föreliggande lokalfrågan lämpligen böra lösas genom en nybyggnad.

Enligt byggnadsstyrelsens nu föreliggande förslag skulle för pensionsstyrelsen uppföras en nybyggnad i fem våningar jämte markvåning. I byggnaden skulle styrelsen erhålla en sammanlagd golvyta av 8,150 kvadratmeter. Ämbetsverket disponerar för närvarande ett påtagligt behov av omkring 5,530 kvadratmeter. Den betydande utrymmesökningen torde böra ses i samband med verkets nuvarande trångboddhet, det ständigt växande behovet av arkivutrymmen samt kravet på tidsenliga lunchrum och toalettavdelningar. Frågan om platsen för den tillämnade byggnadens förläggning är under utredning hos byggnadsstyrelsen. Preliminärt har förutsatts, att byggnaden skulle uppföras i det kronan tillhöriga kvarteret Kasernberget vid Valhallavägen. Byggnadsstyrelsen har emellertid under utredning jämväl ett alternativ, enligt vilket byggnaden skulle förläggas till ett annat område vid samma gata.

Den sammanlagda kostnadssumman för nybyggnaden, oberoende av på vilken av de två ifrågasatta platserna den uppföres, har byggnadsstyrelsen beräknat till 3,600,000 kronor, däri inräknade 75,000 kronor för byggnadens konstnärliga utsmyckning. Då varken de för byggnadsföretaget uppgjorda ritningsförslagen, vilka godkänts av pensionsstyrelsen, eller de i anslutning därtill uppgjorda kostnadsberäkningarna givit mig anledning till erinran, anser jag mig böra tillstyrka, att förevarande förslag kommer till utförande. Beträffande tomfrågan torde det få ankomma på Kungl. Maj:t att besluta, sedan byggnadsstyrelsen slutfört den nu pågående utredningen och till Kungl. Maj:t inkommit med slutligt förslag i ämnet.

Rörande användningen av den av pensionsstyrelsen nu disponerade fastigheten skall byggnadsstyrelsen, därest den ifrågasatta nybyggnaden beslutas, senare inkomma med förslag.

På grund av önskvärdheten att i konjunkturutjämnande syfte uppskjuta arbetsföretag, som utan alltför stora olägenheter kunna anstå till tider med minskad arbetstillgång, synes beslut om tidpunkten för ifrågavarande byggnadsföretags utförande icke nu böra fattas utan torde därmed böra anstå i avvaktan på utvecklingen å arbetsmarknaden. För att arbetet skall kunna påbörjas under nästkommande budgetår, om så skulle befinnas påkallat, torde det av byggnadsstyrelsen för nämnda budgetår äskade beloppet å 1,000,000 kronor emellertid böra upptagas såsom förskottsanslag å beredskapsstaten för samma budgetår.

Pensionsstyrelsens tjänstelokaler äro för närvarande förlagda dels till två kring sekelskiftet uppförda hyresfastigheter, Engelbrektskatan 5—7, dels ock till olika i trakten förhyrda lokaler. Med hänsyn till lokalernas splittring men också deras otillräcklighet samt i övrigt mindre tillfredsställande beskaffenhet har en nybyggnad för styrelsens räkning ansetts önskvärd.

Utskottet.

Utskottet, som tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må till *Nybyggnad för pensionsstyrelsen* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 1,000,000 kronor.

10:o) **Nybyggnad för lantmäterikontoret i Nyköping.** Kungl. Maj:t har (punkt 38, sid. 168—170) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för lantmäterikontoret i Nyköping å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 255,000 kronor.

I en den 10 september 1937 överlämnad plan för statens byggnadsverksamhet under femårsperioden $\frac{1}{7}$ 1937— $\frac{1}{7}$ 1942 har *byggnadsstyrelsen* om lantmäterikontorets lokalfråga bland annat anfört, att lokalerna vore föga ändamålsenliga och icke brandsäkra ävensom att lokalfrågan med hänsyn härtill borde slutligt ordnas genom uppförande av en nybyggnad.

I skrivelse den 23 augusti 1938 har styrelsen anhållit om anvisande av medel för uppförande av en sådan nybyggnad i enlighet med ett av länsarkitekten Arvid Stille upprättat förslag. Byggnaden skulle enligt förslaget förläggas till residenstomten. Kostnaderna hava beräknats till 255,000 kronor, däri inräknade 45,000 kronor för anordnande av skyddsrum men däremot icke kostnaderna för inredning av arkiv.

Utskottet. Med hänsyn till vad byggnadsstyrelsen anfört rörande lantmäterikontorets i Nyköping nuvarande lokalförhållanden finner utskottet, i likhet med departementschefen, att lantmäterikontoret bör erhålla lokaler i en för ändamålet uppförd nybyggnad. Då Kungl. Maj:ts förslag icke heller i övrigt givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Nybyggnad för lantmäterikontoret i Nyköping* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 255,000 kronor.

11:o) **Tillbyggnad till landsstatshuset i Malmö.** Kungl. Maj:t har (punkt 39, sid. 170—174) föreslagit riksdagen att för Tillbyggnad till landsstatshuset i Malmö å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 465,000 kronor.

Sedan Kungl. Maj:t den 22 april 1938 uppdragit åt *byggnadsstyrelsen* att i samråd med länsstyrelsen i Malmöhus län och lantmäteristyrelsen verkställa och därefter till Kungl. Maj:t inkomma med utredning rörande tillgodoseende av vissa av länsstyrelsen och lantmäteristyrelsen i framställningar till byggnadsstyrelsen anmälda lokalbehov, har byggnadsstyrelsen i skrivelse den 6 september 1938 framlagt två av länsarkitektkontoret i Malmö upprättade alternativa förslag till anordnande av lokaler för lantmäterikon-

toret samt för länsarkitekten, vägingenjören, landsfogden och försvarsassistenten.

Departementschefen har i ämnet anfört följande.

Länsstyrelsen i Malmöhus län disponerar en för länsstyrelsen under åren 1930 och 1931 uppförd byggnad. Ehuru de nya lokalerna sålunda varit i bruk endast en relativt kort tid, har av skäl, som i det föregående angivits, behov av utökade lokaler uppstått. Lantmäterikontoret i Malmö förhyr lokaler av postverket. Dessa behöver emellertid postverket numera disponera för egen räkning.

Sedan Kungl. Maj:t med anledning av nu berörda förhållanden uppdragit åt byggnadsstyrelsen att verkställa utredning rörande tillgodoseende av de föreliggande lokalbehoven, har byggnadsstyrelsen framlagt två alternativa förslag till lösning av lokalfrågorna. Enligt det ena förslaget, alternativ A, skulle till det nuvarande landsstatshuset uppföras en flygelbyggnad, i vilken skulle inrymmas lokaler för lantmäterikontoret, länsarkitekten, vägingenjören, landsfogden och försvarsassistenten. Det andra förslaget, alternativ B, avser att förlägga lantmäterikontorets lokaler till det gamla landsstatshuset vid Adelgatan, och länsstyrelsens ökade lokalbehov skulle tillgodoses genom påbyggnad med en våning av det nuvarande landsstatshuset.

Byggnadsstyrelsen liksom länsstyrelsen och lantmäteristyrelsen har funnit alternativ A äga avgjorda företräden framför alternativ B och därför tillstyrkt, att det förra kommer till utförande. Även jag finner övervägande skäl tala för att lokalfrågorna erhålla sin lösning enligt alternativ A. Härigenom skulle lantmäterikontoret komma att inrymmas i samma byggnad som länsstyrelsen, vilket på grund av det samarbete i åtskilliga ärenden, som äger rum mellan de båda myndigheterna, skulle medföra vissa fördelar. Alternativ A erbjuder även större möjligheter att anordna ur såväl arbets- som brandskyddsynpunkt ändamålsenliga lokaler för lantmäterikontoret. Goda möjligheter föreligger att, därest sedermera ytterligare behov av ökade lokaler skulle uppstå, påbygga huvudbyggnaden med en fjärde våning ävensom uppföra ytterligare en flygel. För byggnadsföretaget uppgjorda ritningar och kostnadsberäkningar, vilka senare sluta å 465,000 kronor, hava icke givit mig anledning till erinran.

Generalpoststyrelsen har uppsagt lantmäterikontoret till avflyttning till den 1 oktober 1940. Enligt vad jag under hand inhämtat skulle emellertid — ehuru därmed vissa olägenheter skulle vara förknippade — lantmäterikontoret kunna få förhyra sina nu disponerade lokaler ytterligare ett år eller till den 1 oktober 1941. Med hänsyn härtill synes nu ifrågakvarande byggnadsföretag kunna uppskjutas ett år. Medel till detsamma torde emellertid böra upptagas å beredskapsstaten för nästa budgetår, för att arbetet då skall kunna komma till utförande, därest förhållandena på arbetsmarknaden därtill skulle giva anledning.

Under återopande av vad departementschefen anfört får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

Utskottet.

att riksdagen må för *Tillbyggnad till landsstatshuset i Malmö* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 465,000 kronor.

12:o) **Nybyggnad för länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.** Kungl. Maj:t har (punkt 40, sid. 174—179) föreslagit riksdagen att till Nybyggnad för länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 300,000 kronor.

Med bifall till Kungl. Maj:ts i 1938 års statsverksproposition gjorda framställning anvisade riksdagen för innevarande budgetår till inköp för länsresidenset i Göteborg av fastigheten nr 8 i 53:e kvarteret Residenset, Inom Vallgraven, i Göteborg ett reservationsanslag av 230,000 kronor.

I nu förevarande ärende har *departementschefen* anfört, bland annat, följande.

Av vad min företrädare i ämbetet anförde till statsrådsprotokollet i samband med äskande nästlidet år av anslag för inköp av fastigheten nr 8 i 53:e kvarteret Residenset i Göteborg torde framgå, att länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län är i behov av ökat utrymme. Fråga har emellertid numera uppstått att inom den planerade nybyggnaden för länsstyrelsen bereda lokaler jämväl för lantmäterikontoret i Göteborg. För detta förhyras för närvarande lokaler inom posthuset. Lantmäterikontoret är emellertid inom den närmaste tiden i behov av ökade utrymmen, vartill kommer, att postverket i en snar framtid behöver disponera lokalerna för egen del. Med hänsyn till fördelarna av att inom samma byggnad inrymma lokaler för länsstyrelsen och lantmäterikontoret synas de föreliggande lokalfrågorna, därest så lämpligen kan ske, böra lösas i ett sammanhang.

Enligt byggnadsstyrelsens nu föreliggande, av länsstyrelsen och lantmäteristyrelsen godkända förslag skulle å den föregående år inköpta tomten, sedan den där befintliga byggnaden rivits, uppföras en nybyggnad i fem våningars höjd i förhållande till Skraddaregatan. Nybyggnaden skulle förbindas med det nuvarande landsstatshuset genom att å den gamla residenstomten (tomten nr 1 i nämnda kvarter) uppfördes en tillbyggnad i två våningar till landsstatshusets östra flygel. I de sålunda föreslagna nybyggnaderna skulle beredas ökat utrymme åt länsstyrelsen, varjämte landsfogden, länsarkitekten och vägingenjören, som nu förhyra lokaler, skulle erhålla sådana inom landsstatshuset. Vidare skulle i de nu föreslagna byggnaderna inredas lokaler för lantmäterikontoret. Vissa reservutrymmen, som skulle erhållas, avses skola uthyras till statliga eller länsstyrelsen närstående institutioner.

Den sammanlagda kostnadssumman för ifrågavarande byggnadsföretag har byggnadsstyrelsen beräknat till 790,000 kronor eller 190,000 kronor mera än vad som nästlidet budgetår beräknades. Kostnadsökningen sammanhänger med, bland annat, att bomb- och gasskyddsrum ansetts böra anordnas i byggnaden, varjämte vissa sprängningsarbeten visat sig bliva mera omfattande än tidigare beräknats. Det erforderliga anslagsbeloppet har byggnadsstyrelsen föreslagit skola fördelas på två budgetår med 300,000 respektive 490,000 kronor.

Då det av byggnadsstyrelsen nu framlagda förslaget synes på ett ändamålsenligt sätt lösa de förevarande lokalfrågorna för en längre tid framåt och de i anslutning därtill uppgjorda ritningarna icke givit mig anledning till erinran liksom ej heller kostnadsberäkningen för företaget, vill jag tillstyrka, att ifrågavarande förslag kommer till utförande.

Utskottet.

Såsom departementschefen framhållit blev länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län behov av ökat lokalutrymme klarlagt vid föregående riksdag. Då jämväl lantmäterikontoret i länet blivit i behov av ökat utrymme inom sina

nuvarande lokaler, från vilka kontoret dessutom kan beräknas bliva nödgat att i en snar framtid avflytta, synes det utskottet ändamålsenligt, att de båda lokalfrågorna lösas i ett sammanhang.

Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, hemställer,

att riksdagen må till *Nybyggnad för länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett *förskottsanslag* av 300,000 kronor.

13:o) **Nybyggnad för lantmäterikontoret i Vänersborg m. m.** Kungl. Maj:t har (punkt 41, sid. 179—183) föreslagit riksdagen att *dels* till Nybyggnad för lantmäterikontoret i Vänersborg m. m. å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 200,000 kronor.

dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i samband med att nämnda anslag tages i anspråk godkänna en av departementschefen omförmäld överlåtelsehandling rörande den för nybyggnaden avsedda tomtmarken.

I skrivelse den 23 augusti 1938 har *byggnadsstyrelsen* hemställt om anvisande för budgetåret 1939/40 av ett reservationsanslag å 200,000 kronor för påbörjande av en nybyggnad för lantmäterikontoret i Vänersborg m. m.

Departementschefen har efter en redogörelse i ämnet för egen del anfört, bland annat, följande.

Av den lämnade redogörelsen synes framgå, att lantmäterikontoret i Vänersborg, för vilket förhyras sju rum och kök mot en årshyra av 9,600 kronor, är i behov av ökade lokaler. Detta lokalbehov har byggnadsstyrelsen ansett lämpligen böra tillfredsställas genom uppförande för kontoret av en nybyggnad. I denna skulle utrymme jämväl beredas åt landsfogdeexpeditionen samt länsarkitekt- och vägingenjörskontoren, vilka liksom lantmäterikontoret äro inrymda i förhyrda lokaler, för vilka erlägges en sammanlagd årlig hyra av 4,400 kronor. Sedan frågan om lämplig tomt för nybyggnaden samt olika skissförslag rörande densamma utformande varit föremål för överläggningar mellan byggnadsstyrelsen, länsstyrelsen och lantmäteristyrelsen, hava dessa myndigheter nu enats om att nybyggnaden borde uppföras å norra delen av den Vänersborgs stad tillhöriga tomten nr 1 i kvarteret Palmen, vilken tomt-del staden förklarar sig villig att för ifrågavarande ändamål överlåta till kronan. Såsom förutsättning för denna överlåtelse har staden uppställt bland annat, att till staden erläggas 20,000 kronor såsom bidrag till de kostnader, staden får vidkännas för flyttning av på tomtmarken befintliga förrådsbyggnader m. m.

Nybyggnaden skulle enligt det nu framlagda förslaget förläggas i tomtlinjen mot Norra gatan och upptaga kvarteret Palmens hela bredd mellan Residens- och Hamngatorna samt uppföras i två våningar jämte källarvåning. Byggnaden skulle innehålla förutom arkivutrymmen och vaktmästarebostad loker för, i bottenvåningen lantmäterikontoret och försvarsassistenten samt i våningen en trappa upp landsfogden, länsarkitektkontoret och vägingenjörskontoret.

Kostnaderna för det ifrågasatta byggnadsföretaget har byggnadsstyrelsen beräknat till 435,000 kronor, däri inräknade de 20,000 kronor som skulle

erläggas till staden i samband med tomtöverlåtelsen. Då varken nämnda kostnadssumma eller de för byggnadsföretaget uppgjorda skissförslagen, vilka godkänts av de därav berörda myndigheterna, givit mig anledning till erinran, anser jag mig böra biträda det av byggnadsstyrelsen nu framlagda förslaget till nybyggnad för lantmäterikontoret m. m.

Utskottet. Utskottet, som icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts förslag, får hemställa,

att riksdagen må
dels till Nybyggnad för lantmäterikontoret i Vänersborg m. m. å beredskapsstat för budgetåret 1939/40 upptaga ett förskottsanslag av 200,000 kronor;
dels ock bemyndiga Kungl. Maj:t att i samband med att nämnda anslag tages i anspråk godkänna den i det föregående omförmälda överlåtelsehandlingen rörande den för nybyggnaden avsedda tomtmarken.

Stockholm den 19 maj 1939.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS RÅSTOCK.

Närvarande: se under utlåtandet nr 194.
